

Κυριακή 20ή Μαρτίου 2022

Κυριακή Β΄ Νηστειῶν (Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ)

(Μάρκ. 2, 1 – 12).

«τί ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;» (Μάρκ. 2, 8).

Ἐναν γίγαντα τῆς ὀρθόδοξης πνευματικῆς ζωῆς καί ἀγωνιστικότητος τιμάει σήμερα ἡ Ἁγία Ἐκκλησία. Κατά τή σημερινή δεύτερη Κυριακή τῶν Νηστειῶν προβάλλει τό λαμπερό ιεράρχη τῆς Θεσσαλονίκης Γρηγόριο τόν Παλαμᾶ, τόν φιλόσοφο νοῦ καί λελαμπρυσμένο ἀπό τήν ἀκτιστή χάρη τοῦ Θεοῦ, πού στά δύσκολα χρόνια τῆς τελευταίας ἀναλαμπῆς τῆς βυζαντινῆς ρωμιοσύνης ἀντέταξε τό λόγο του στή διαβρωμένη δυτική σκέψη καί ἔδειξε μέ τό

βίωμά του πώς ο Θεός ενώνεται μαζί μας όχι με τή λογική αλλά με τήν ἔμπρακτη πνευματική ζωή.

Ἡ ζωή τοῦ Ἀγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ εἶναι μία ἐπαλήθευση τῆς δύνάμης τοῦ Ἰησοῦ. Αὐτή ἡ δύναμη δέν μπορεί νά διερευνηθεῖ ἀπόλυτα ἀπό τήν ἀνθρώπινη σκέψη, ἀλλά μπορεί νά βιωθεῖ ἀπό τήν ἀνθρώπινη καρδιά. Ἡ δύναμη τοῦ Ἰησοῦ ἀμφισβητήθηκε πολλές φορές ἀπό τούς ἀνθρώπους. Οἱ διαλογισμοί τῆς ἀμφιβολίας ξέκοψαν τόν ἄνθρωπο ἀπό τό Θεό. Ὁ Θεός ἔγινε ὁ μέγας ἀγνωστος. Οἱ διαλογισμοί ἀποδείχτηκαν πολύ φτωχοί στό νά καταστήσουν τόν ἄγνωστο γνωστό. Ὅπως τότε στήν Καπερναούμ, κατά τό σημερινό εὐαγγελικό ἀνάγνωσμα, οἱ διαλογισμοί τῶν Γραμματέων τούς ἀπομάκρυναν ἀπό τό Χριστό, ἔτσι καί σέ κάθε ἄλλη ἐποχή οἱ περίπλοκες ἀνθρώπινες σκέψεις ἀδυνατοῦν νά συλλάβουν τό Θεό. Ἦταν ἀδύνατον οἱ Γραμματεῖς

τῆς Καπερναούμ νά κατανοήσουν τή δύναμη τῆς συγχωρητικότητος πού ἐξέπεμπε ὁ Χριστός, διότι Τόν ἔβλεπαν μέ τή σκέψη τους μόνον ὡς ἄνθρωπο. Κατά τόν ἴδιο τρόπο, ὅταν οἱ ἄνθρωποι προσεγγίζουν τό Χριστό μέ τή μονομέρεια καί τήν αὐτάρκεια τῶν δικῶν τους δυνατοτήτων, πέφτουν σέ πλάνη καί κινοῦνται στό ψέμα.

Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς μᾶς δίδαξε πώς δέν εἶναι ἀρκετό στήν ἀναζήτηση τοῦ Θεοῦ νά ἀναπαυόμαστε στούς διαλογισμούς μας. Μέσα ἀπό τή δική του ἀσκητική ἀγωνιστικότητα καί μέσα ἀπό τήν πλούσια ἐσωτερική πνευματική του καρποφορία μᾶς ἀπέδειξε ὅτι ὁ Θεός προσεγγίζεται ὡς σχέση καί ὄχι ὡς γνώση καί κατανόηση. Γιά νά κτιστεῖ αὐτή ἡ σχέση μέ τό Θεό εἶναι ἀπαραίτητο νά ὑπάρχει μία νοοτροπία καί καθημερινότητα σύμφωνα μέ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Νά ὑπάρχει ἡ ἀδιάκοπη ζωντανή

ἐπικοινωνία μέ τό Θεό διά τῆς προσευχῆς. Ἐπίσης νά ὑπάρχει ἡ ἀληθινή μυστηριακή ζωή, διότι δέ γίνεται νά προσεγγίσει ὁ ἄνθρωπος τό Θεό μακριά ἀπό τά μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας.

Κατά τό μέγιστο Γρηγόριο τόν Παλαμᾶ ὁ Κύριος προσεγγίζεται βιωματικά καί ὄχι φιλοσοφικά. Τό Χριστό Τόν κατανοοῦν ἀκόμη καί οἱ ἀγράμματοι, ἐπειδή Τόν ἀγαποῦν ἄνευ ὀρίων, ἐνῶ μπορεῖ νά Τόν χάσουν οἱ φιλόσοφοι, ἐπειδή ἀφήνουν τούς διαλογισμούς τῆς στείρας λογικῆς, πού ἀνεβαίνουν στήν καρδιά τους, νά δηλητηριάσουν τή σχέση μέ τόν Κύριο. Ἔτσι Τόν ἔχασαν οἱ Γραμματεῖς τῆς Καπερναούμ.

Ἡ κατανόηση τοῦ Θεοῦ χωρίς καρδιά δημιουργεῖ μία ἐγκυκλοπαιδική προσέγγιση, πού εἶναι χρήσιμη γιά τά σπουδαστήρια ἀλλά ἀχρηστή γιά τή ζωή. Ὁ ἱεράρχης τῆς Θεσσαλονίκης Γρηγόριος μᾶς ἔδειξε πώς, ὅσα καί ἄν γνωρίζουμε γιά τό Χριστό, ἐάν δέν

γνωριστοῦμε μαζί Του προσωπικά, σέ τίποτε δέν μᾶς βοηθοῦν νά Τόν προσεγγίσουμε. Ἐάν γνωριστοῦμε μαζί Του, ἀκόμη καί ἂν δέν ξέρουμε τίποτε ἄλλο γιά Ἐκεῖνον, πετύχαμε τή μέγιστη γνώση, πού εἶναι ἡ γνώση τοῦ Θεοῦ.

Ἡ γνωριμία καί ἡ σχέση μέ τό Χριστό στέκεται πηγή ὅλων τῶν ἄλλων γνώσεων. Ἡ ἔνωση μέ τόν Ἰησοῦ ἀνοίγει τούς κρουνοὺς τῆς ἀκτιστής χάρης καί γεμίζει τόν ἄνθρωπο μέ γνώσεις καί χαρίσματα πού δέ διδάσκονται σέ κανένα πανεπιστήμιο. Οἱ κατά τόν κόσμο ἀγράμματοι γίνονται σοφοί καί οἱ κατά τόν κόσμο πανεπιστήμονες γίνονται μωροί καί ἀνόητοι, φτωχοί καί ἀγράμματοι κατά τό Θεό.

Ὁ Θεός δέν ἀποκαλύπτεται στούς κοσμικά σοφούς καί ἐγγράμματους ἀλλά στούς θεοειδῶς μορφωμένους καί ἀγαπητικά ἀνοιχτόκαρδους. Ἀποκαλύπτεται στούς ἐργάτες τῆς μετάνοιας καί τῆς ἀρετῆς, στούς ἀθλητές τῆς προσευχῆς, στούς μανικούς

ἐραστές τῆς ὑπέρολογης συνεύρεσης μαζί Του. Στήν ἀναζήτηση τοῦ Θεοῦ ἡ ἐπιστήμη εἶναι ἀπλή ὑπηρέτρια, ὄχι ἀπαραίτητη πρωταγωνίστρια.

Μέ τίς εὐχές τοῦ σήμερα τιμωμένου Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ ἄς φροντίσουμε οἱ διαλογισμοί μας γιά τό Χριστό νά μᾶς ὀδηγοῦν κοντά Του, γιά νά ἐνθρονίζεται μέσα μας. Ποτέ δέν θά κατανοήσουμε τό Θεό. Ἄς εἴμαστε εὐτυχισμένοι, ἐφόσον Τόν ἀπολαμβάνουμε, διότι αὐτή ἡ ἀπόλαυση εἶναι ὁ ὑπέριστατος σκοπός τῆς ζωῆς μας. Ἀμήν.